

HAFRSFJORD

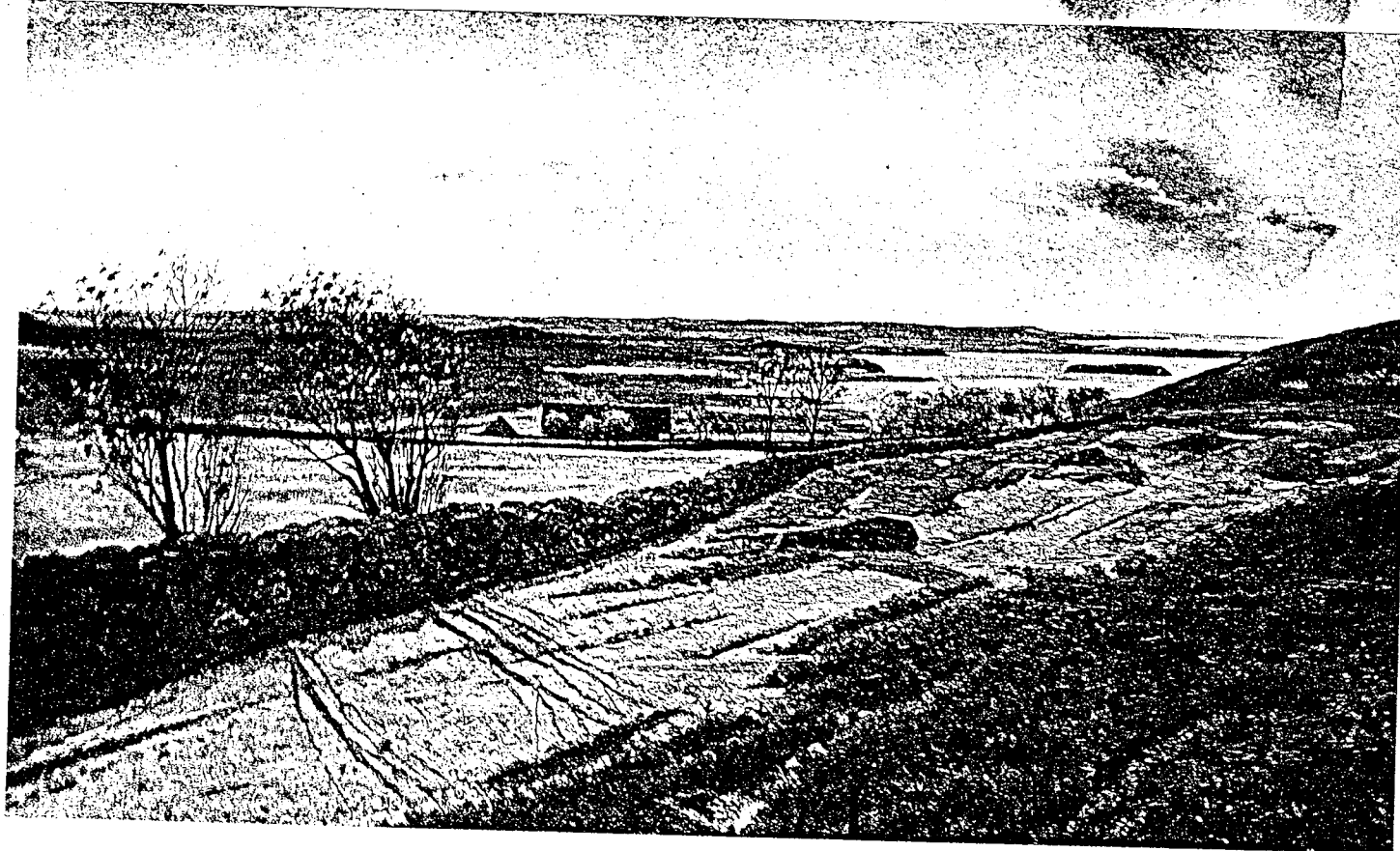

PROGRAM

FOR

NASJONAL SAMLINGS
RIKSMØTE I STAVANGER
MED OLSOKSTEVNE
VED HAFRSFJORD

26.—29. JULI 1935

HAFRSFJORD

AV SIGURD MOE

INNHold

Rogaland i oldtiden	side 3
Av museumsdirektør Jan Petersen	
Hafrsfjord	" 9
Av major Vidkun Quisling	
Program	" 11
Veiledning	" 13
Stavanger og Rogaland	" 15
Situasjonsplan for parkering, innkvar- tering og møtesteder	" 22
Turistkart over Rogaland	" 29
NS program	" 31

Redaksjon: Johan Forsberg

VIDKUN QUISLING

Av museumsdirektør Jan Petersen.

Rogaland i oldtiden.

Det er ingen del av landet som er så rik på fortidsminner som Rogaland. Ingen steder er fundene fra steinalderen så mangfoldige som i dette fylke. Vi skal nevne Vistefundet fra Vistehåla ute i Randaberg. Det er et boplassfund fra eldre steinalder, samtidig med de danske kjøkkenmoddingene, en 6000 år gammelt, et fund som forteller oss at der har vært et mildere klima dengang, at der da må ha vært skog på Jæren, at villsvin og bjørn og elg har streifet om i skogene på den tid. Det var jakt og fiske som menneskene mest har levd av, det eneste tamme dyr de hadde, var hunden. Også et menneskeskjelett ble funnet på boplassen, skjelettet var av en ung gutt i 16-17 årsalderen, det eldste menneskeskjelett som er funnet i Norge.

Fra yngre del av steinalderen er funnene særlig mange i Rogaland, de kan regnes i tusener. Vi har dem oksene og stridskøllene, ravsmykker og skifersmykker, dolker og spydspisser og pilespisser og sagblad og skrapere og kniver av flint, slipesten av sandsten og kvarts. Spredt rundt om i fylket er de funnet, vidnesbyrd om ferdsel og også bosetning i en tid som ligger så uendelig langt tilbake, da man ikke kjente til bruken av metaller, men måtte lage sine våben og redskaper bare av sten og flint og ben og horn og tre. Vi skal fra denne tid nevne det praktfulle fund fra Hauske i Torvastad nord på Karmøy med 28 vakre grå flintdolker og 214 skjerver av samme sort flint, kanskje et offerfund nedlagt i jorden fra så fjerne tider, det største av den slags fund som er gjort her i landet. Det er ellers Jæren som har de fleste av fundene fra yngre steinalder og innen Jæren atter igjen det lille Klepp prestegjeld, den rikeste steinaldersbygd i landet.

Så kommer vi til den gåtefulle bronsealder, da man begynte å bruke våben og redskaper av bronse, en blanding av kobber og tinn. All bronsen måtte innføres, og den blev derfor kostbar, og det var bare de mere velstående som hadde anledning til å bruke våben og redskaper

Ta med et minne fra Stavanger!

Vi har det største
utvalg av norsk

Keramikk

STENTÖIMAGASINET
TORVET
STAVANGER

S. Hauge & Co.

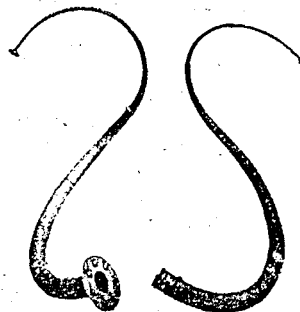
DRESSER - FRAKKER
HERREARTIKLER
ARBEIDSKLÆR

Største utvalg. — Alltid laveste priser

DRESSER EFTER BESTILLING
UNDER FULL GARANTI

S. Hauge & Co.
TORVET

av bronse. Sten og flint har sikkert vært anvendt også ned i bronsealderen. Det er imidlertid ingen del av landet, hvor der er gjort så mange bronsefund fra bronsealderen som i Rogaland. Vi skal nevne et vakkert kvinnegravfund fra et gravkammer i en gravhaug på Rege i Håland, med to belteplater, den ene et praktfullt stykke med vakre spiralornamenter, videre en halskrave, to håndleddsringer, spiralperle, en spenne og et dolkeblad, alt av bronse. Vi skal også nevne de to prektige bronselurene fra Revheimmyren i Madla vel tenkt til å blåse i under religiøse optok og på krigstogt. De er et offerfund, nedlagt i myren. Det har nok vært høvdingeklassen som har brukt bronsesakene i bronsealderen. Og det har nok vært medlemmene av høvdingeklassen som har vært begravd i de mektige gravhaugene som finnes særlig i de ytre bygder av Jæren og på nordre del av Karmøy. Vi har dem «Dyrs-

Bronselurene fra Revheimmyren
i Madla.

haug» i Nærbo, Storhaug på Østre Bore, Ljoshaug på Orre og mest kanskje den prektige «Tangerhaug» på Sele, over 30 m. i tverrmål og hele 5 m. hoi. Mektige er de dog også Sotehaugen på Jåsund og Store Melhaug på Sola, alle disse er på Jæren, og de 5 svære hauger på Reheien i Avaldsnes og Torvastad på Karmøy.

Fra bronsealderen må vi også nevne de merkelige helleristningene, innhuggede figurer på glatt fjell eller på jordfaste stener eller på gravheller. Det er mest figurer av skib og skålformede fordypninger, men der er også figurer av solskiver, fotsåler, mennesker og dyr m. m. De største feltene er på Østre Åmøy litt nord for Stavanger, hvor bl. a. er hugget inn en skibsfigur nesten 6 m. lang, det lengste helleristningsskib i landet. Man mener at disse helleristninger har hatt en religiøs betydning, at de er hugget inn for å opnå noe av hoiere makter.

Vi går så over til den siste av de tre aldere, jernalderen, som begynte i midten av siste årtusen f. Kr. og varte til kristendommens innførelse på Olav den helliges tid. Kulturinnflytelsene skifter, først fra kelterne, siden fra romerne og så fra germanerne i Mellemeuropa på de Britiske

Ge-el myggolje + Ge-el pudder + Ge-el parfumer + Ge-el Eau de Cologne

En konsekvens av Deres politiske syn burde være å støtte norsk produksjon og å støtte de firmaer som averterer i Deres presse.

Spør efter **GE-EL's** produkter!

NORSK KVALITETSVARE TIL RIMELIGE PRISER.

Ge-el flytende koldkrem

Spesielt for sommeren:

Ge-el myggolje
- effektiv -

Ge-el håndvask
rensar for alt.

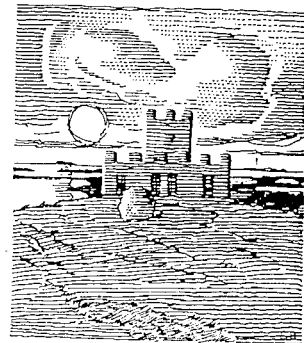
Ge-el etterbarberingskrem
Ge-el Brilliantine + Ge-el

Ge-el kremer (dagkrem, emaljekrem, honningkrem) + Ge-el håndvask

På
toppen

finner De

L Ø V I K S
Brus og Selters

MOSTUN RESTAURANT
Ein idyll ved Mosvatnet.

God mat!

På desse 5 Matstovone er De viss um å få 1. kl. mat og proper servering.
Vår kaffi og mat er kjend som det beste i byen.

MATSTOVA Ø. Holmeget. 20 **KAFFISTOVA** Østervåg 25
Middag frå kl. 12

KAFFISTOVA Torget 6 **KAFFISTOVA** Udlandhaug

Er De opmerksom på den
fortrinlige drikk vi har i

TOU BOKKØL?

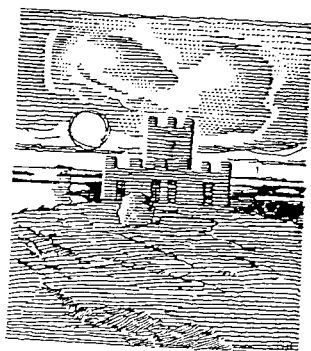
Den er maltrik, styrkende, appetittvekkende,
beroligende og særdeles velsmakende.

Nydt om aftenen straks for sengetid gir den
en god rolig sovn, så man våkner frisk og
godt oplagt neste morgen.

Læger kjenner denne drikk gode egenskaper
og anbefaler den derfor gjerne.

FORSØK DEN!

TOU BRYGGERI

Udlandhaug-tårnet.
Minnesmerke over slaget
ved Hafrsfjord.

Av Vidkun Quisling.

Hafrsfjord.

Vi oplever i denne store brytnings-tiden en gjenfødelse og nyutvikling av nasjonaltanken hele verden over og også i det norske folk.

Liberalismen, den politiske tankegang som behersket utviklingen i den nyeste tid inntil verdenskrigen, nærte et ubestemt håp om at nasjonene skulde oppløses i internasjonalisme. Og liberalismens motstykke, marxismen, bygger bevisst på internasjonalisme, og på utslettelse av nasjonalfølelsen. Marxismen, som det norske arbeiderparti og kommunistpartiet arbeider for, tilstreber en kommunistisk verdensrepublikk. Men naturen vil det anderledes. Den vil forskjellighet og ren utforming. Den tilstreber nok også et verdensfellesskap. Men det er et verdensfellesskap bygget på samvirke av frie og organiserte nasjoner, hvor ethvert folkeslag kan leve sitt eget liv og arbeide sammen med de andre nasjoner til gjensidig nytte for sig selv og for hele menneskehetens fremgang. Og har det nogensinde vært forhold som skulde gjøre dette klart, og knuse den tåkede og formastelige drom om nasjonenes oppløsning og utslettelse i verdensrepublikken, så er det vel forholdene i vår tid.

I denne tid som er kjennetegnet av en almindelig oppløsning og nyskaping på alle livets områder, vender folkene tilbake til det nasjonale prinsipp. De søker der instinktmessig redningen likeoverfor de oppløsningsfenomener som truer dem med anarki og undergang. Nasjonaltanken med nytt innhold i pakt med utviklingens og tidens krav og i en for alle fattelig form: *idéen om nasjonen som organisert enbet i verdensfellesskapet*, denne nye og sterke tanke fremtrær som løsningen der kan overvinne tidens vanskeligheter. Der er faktisk ingen annen utvei. Hva skal bli av de europeiske stater, hva skal bli av det norske folke-

samfund i disse nødstider, hvis folkene ikke kan gjenfodes åndelig og nasjonalt og hente nytt liv fra det nasjonale grunnlag som de er bygget på?

Men en slik levende og aktiv *nasjonalbevissthet* som nu trenges, beror i meget på følelsen og forståelsen av sammenhengen i vårt folks historiske liv. En uklar fedrelandskjærlighet er ikke nok. Vi må levende føle og forstå at vi er ledd i et historisk og organisk skjebnefellesskap med rot i fortiden og med fremtids idealer, at nasjonen er en levende og voksende organisme, hvori Guddommen åpenbarer sitt skapende virke, en nasjonal enhet og personlighet med leverett og mål langt utover de enkelte personer og grupper og utover de slektledd som lever i øieblikket.

For et slikt syn står *Harald Hårfagre* og hans dristige verk som en soile der både minner og maner. Minner om plikt og ansvar. Maner til ny kamp og ny gjerning. Ti Hafrsfjordslaget er enda ikke kjempet til ende.

En tusenårig linje går fra samlingen av Norges fylker til dagens strid for nasjonal enhet og et solidarisk norsk folkesamfund bygget op organisk på arbeidslivets grunn med et sterkt og stødig styre; fra Haralds kamp i et avgjørende historisk vendepunkt for det norske folks selvstendige tilværelse, til Nasjonal Samlings kamp i et like avgjørende vendepunkt mot materialismens og marxismens mørke makter; fra rikskongens strid mot sondringsånden og nessekongene til vår strid mot parti- og klassepolitikken, og mot dem som lever av denne splittelsespolitikk. Kort, fra Norges samling til ett rike, til Norges samling til ett folk.

Det er for å gjøre denne sammenknytning med fortiden fullt levende at vi i Norges nye samlingsbevegelse i sluttet fylking motes i år på selve skueplassen for grunnleggelsen av Norges rike og av den nasjonale enhetsfølelse. Likesom da vi ifjor mottes i Trondheim og på Stiklestad, vil vi i år ved å samles ved Hafrsfjord føle noget av historiens vingesus. Ved erindringen om den mektige personlighet som skapte Norges-tanken, og om hans kamp for Norges samling og det norske folks fri og selvstendige liv, skal vi vinne ny styrke og nytt samhold til å fore igjennem også *vår* kamp for rikets og folkets helhetssak.

VIDKUN QUISLING.

PROGRAM

for Nasjonal Samling's riksmøte i Stavanger
og stevne ved Hafrsfjord 1935.

- Fredag 26. juli kl. 19.00. **Samling** på Lekeplassen hvor mottagelse.
Derfra marsj til Domkirken.
- 20.00. **Gudstjeneste** med preken av garnisons-
prest Kjeld Stub. Domprost Jerwell
forretter.
- Lordag 27. juli - 9.30. **Riksmøte** åpnes på Bjergsted.
- 13—15. Spisepause.
- 15.00. Riksmøte fortsetter.
- 20.30. **Folkefest** i Bjergsted.
Inngangspenger kr. 1,00.
NSUF med musikk fra Torvet kl. 20.
Quisling taler. Dessuten korte taler av
Fuglesang, Lunde og O. Stein Andersen.
Musikk, sang, dans og fyrverkeri.
- Sondag 28. juli - 9.00. **Fellesturer:**
1. Til Utstein Kloster med ekstrabåt
d.s. «Majoren» fra Skagenkaien.
Billettpris tur og retur kr. 1,50.
 2. Biltur over Jæren langs Hafrsfjord til
Sola, start fra Lekeplassen.
Pris kr. 2,00.
- 10.00. **Særmøter** for forskjellige tillitsmenn i
NS lokaler, Skagen 21.

HAFRSFJORDSTEVNET.

Inngangspenger kr. 0,50.

- Søndag 28. juli kl. 17.00. Avmarsj fra Lekeplassen til Umlandhaug.
- 18.00. Stevnet åpnes, musikk, prolog.
 - 18.30. Åpningstale av dr. Næs.
«Norge, vårt land».
 - 18.45. Skoleinspektør Tveterrås: Utsyn og historiske minner.
«Rygjafylkets fjell».
 - 19.30. Vidkun Quisling taler.
«Ja, vi elsker dette landet».
Musikk.
 - 20.30. Spisepause.
 - 21.30. Garnisonsprest Kjeld Stub taler.
«Giv akt, vågn op».
 - 22.00. **Ungdomsfylkingens bålfeest.**
Fakkeltog, olsokbål, prolog.
Hilsningstale av Fylkesforeren for NSUF i Rogaland, Louis Agrell.
Korte taler av R. J. Fuglesang, John Jacobsen, Per Wang, O. Stein Andersen.
Deklamasjon, sang, musikk.
 - 24.00. Avslutning, fyrverkeri.
- Mandag 29. juli kl. 9.30. **Rådsmøte** i NS-lokalet, Skagen 21. (De som ikke skal være med, fri til å bese byen).
- 9.30. **NSUF** landsmøte i Bjergsted.
 - 12—14. **Hirdmøte** i NS-lokalet, Skagen 21.
 - 18—19. **Torvmøte** med tale av advokat Hjort.
Marsj fra Lekeplassen kl. 17,30.
 - 20.30. Enkel *avslutningsfest* på Sola Strandhotell.

VEILEDNING

Arrangementskomité: Formann: Tannlæge Johan Forsberg, sekretær: O.r.sakfører Sophus Smedsvig, innkvartering og bespisning: Gartner Halvdan Lund, fest- og møtekomité: Dr. ing. F. Grude og bygartner Løken, kommunikasjoner: Kjøpmann Erling Anonsen, økonomileder: Bj. Martens, vakthold: Agent Eyvinn Andersen.

Propagandaleder: Dr. Gulbrand Lunde.

Kjennetegn: Komitéens medlemmer bærer rød og gul rosett. Stevnets øvrige funksjonærer bærer armbind med inskripsjon.

Administrasjonskontorer under stevnet i NS kontor, Skagen 21, sekretærens kontor: tlf. 4416, privat 3841 - 4458. Oplysninger vedrorende stevnet ved henvendelse til sekretæren.

Kontor for innkvarteringen: tlf. 4416, privat 191.

Postkontor: tlf. 4416, privat (Ruth Dahnsen) 4252.

Kontortid: 9—1, 4—6. Søndag 12—1.

Post- og telegramadr.: Nasjonal Samling, postboks 132, Stavanger.

Vakt og telefon: Udlandhaug i utkikstårnet, tlf. 1371, Bjergsted i restauranten, tlf. 3823, Skankeholens parkering- og teltplass, tlf. i Skankeholens kafé, tlf. 2334.

Lægevakt: Vil bli anordnet på Udlandhaug og Bjergsted henholdsvis i utkikstårnet og restauranten.

Parkering og innkvartering: Det vil bli etablert vakt ved Skankeholens parkering- og teltplass. Parkeringsavgift: Biler kr. 1,00 pr. dogn, motorcykler kr. 0,50. Teltplassavgift: Kr. 0,50 pr. teltlag pr. dogn. Innkvartering på skoler etc. kr. 0,50 pr. person pr. dogn. Ved henvendelse til sekretariatet vil man få opplysninger om de steder i byen hvor politiet tillater bilparkering.

Deltagere som ikke skal innkvarteres i teltleiren, henvender sig til NS kontor (innkvarteringsavdelingen) hvor kvarter anvises.

Se situasjonsplan s. 22—23.

Trygve Gundersen ^{A/s}

PORSGRUNN

Assuranse

Generalagenter for:

THE MERCHANTS' MARINE INSURANCE CO. LIMITED

●

Telegramadresse: TRYGVE
Telefoner 101 - 501
Gundersen privat 201
Jeremiassen - 1
Kontorchefen - 611

Stavanger Domkirke. Bygget i det 12te århundred. Domkirken er foruten Nidaros domkirke den eneste bevarte katedral fra Norges middelalder.

Stavanger og Rogaland.

Stavanger.

Det er havet som har skapt Stavanger, havet som har båret byen gjennom alle tider og gjort den til et brennpunkt i landets liv og det er samspillet mellom hav og land som gir naturen her vest sin skjønnhet og charme.

Innseilingen til Stavanger skal ses i morgenlys når solgangsvinden kommer morgenfrisk fra Ryfylkefjellene i øst og legger en lyseblå tone på fjorden, eller den skal ses i aftenlys når fjorden har lagt sig og alle holmene begynner å svømme, når solen er gått ned ute i havet og sender strålene flatt inn i Ryfylkefjellenes takkede mur, eller — — —

Stavanger er en av landets eldste byer. Ingen vet når byen blev til. Første gangen Stavanger nevnes er i 1042. Intet kongebud skapte byen. Den har vokset fritt og planlost like til idag. Omkring år 1125 gjorde Sigurd Jorsalfar kaupangen til bispesete og la biskop Reinalds residens der.

På halvoya mellom østre og vestre havn finnes ennu i det vesentligste de gamle bydeler, kjent fra Alexander Kiellands romaner. For-

Morgenens lyspunkt ~

Morgenens lyspunkt, det er Vademecumstunden. Vademecum Tannkrem smaker godt (prøv selv!) og virker forfriskende og rensende i en «morgengretten» munnhule.

Vademecum Tannkrem er fri for syrer og sterke alkalier. Det fine skum trenger inn i alle kroker og kriker, løsner og fjerner alt belegg. Derfor er Vademecum det best tenkelige hjelpemiddel under den mekaniske rensning av tennene, og det er nettopp dette og intet annet som fordres av en moderne tannkrem.

Vademecum er økonomisk i bruk: 400 effektive tannbørstinger for 1 krone! — Intet annet preparat på tannpleiens område gir Dem mer valuta for pengene.

Smil med hvite, vakre Vademecumtenner!

Parnengers

VADEMECUM

TANNKREM

Dobbelttube kr. 1.00
Mindre tube • 0.65

Stavanger torg. -- For. Anders Berheim..

Kveldstemning fra byfjorden.

ovrig slutter bebyggelsen sig vakkert om Bredevannet, parken med domkirken fra det 12. årh. og bispekapellet som byens idylliske midtpunkt.

Fra Valbergstårnet har man et fengslende utsyn over byen og havnen, men fra Vålandshaugens utsiktstårn når utsynet vidt over land og hav. Står man der oppe og ser utover byen, fanges en av det eiendommelige, avvekslende landskap som danner rammen omkring.

Rygjafylkets fjell og dype fjord,
Jadarlandets brede, brune jord,
Nordhavets salte vande,
hoie bolger skummende mot strande,
denne skjønneste rad
ringer kransen om vår gamle stad.

Fra Stavanger grener veinettet sig vidt utover fylket med gode forbindelser op i hoi fjellet. Jernbane, automobil og dampskibsruiter holder byen i livlig kontakt med fylket og det øvrige land.

Dalane.

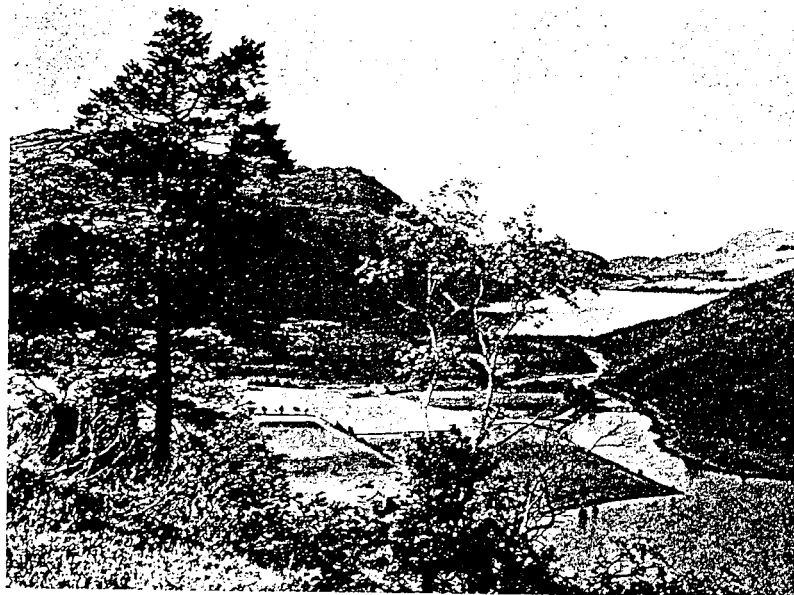
Dalane egner sig utmerket for kortere eller lengere bilturer. Veier går på kryss og tvers. Bensinstasjoner finnes på hver større gård, orienteringsvisere på hvert viktig veikryss.

Blandt kortere interessante bilturer kan nevnes om Sandnes—Ålgård til Oltesvik, derfra langs stupbratte fjellet ned til Dirdal, videre gjennom Byrkjedal og Gloppedalen til Veen—Vikeså tilbake til Ålgård.

Interessant er også jernbanereisen mellom Egersund og Flekkefjord, som minner om en tur med en hoifjellsbane. En passerer bl. a. over 40 tunneler. Drangsdalen er en av de villeste i Dalane, trang og uryddig,

Vår i Dalane. — Fot. Alv Bjørnsen.

Malmei, Bjerkreim. — Fot. H. Hoseth.

men fengslende farverik både i sommer og vinterdrakt. I gammel tid huste den både bjorn og varg. I nærheten av Moi stasjon ligger Tronåsen. Over den går den gamle riksvei i 9 bratte slyngninger.

Den ytre riksvei mellom Egersund og Flekkefjord, over Sokndal og Josingfjord, er en av de mest interessante bilveier i landet. Den som har kjørt denne vei, glemmer det aldri. Det vil bli en opplevelse for bilkolonnen som på sin vei til Stavanger passerer dette veistykke.

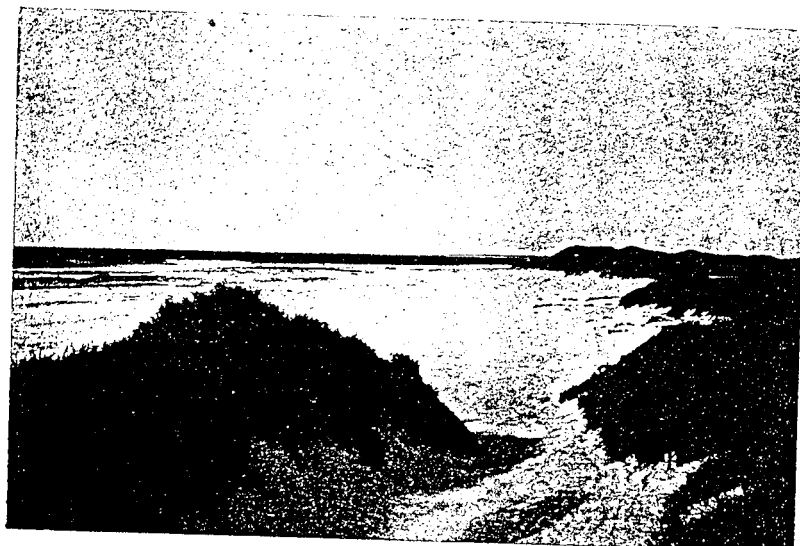
Jæren.

Den som ynder kystpartier med lav sandstrand, marehalmklædde hauger, hvitkammet brenning, overdovende i sin larm når havet står på, vil finne det her. Fra Stavanger kan man reise dit ut med jernbane, busser eller drosjebiler.

Jæren er kjent for sitt rike fugleliv. Utenom de stedlige forskjellige sjofuglearter søkes landsdelen vår og host av tallrike trekkfugler, bekkasiner, spover, heiloer, gjess, svaner og mange andre.

Jærstrand. — Fot. Wilse.

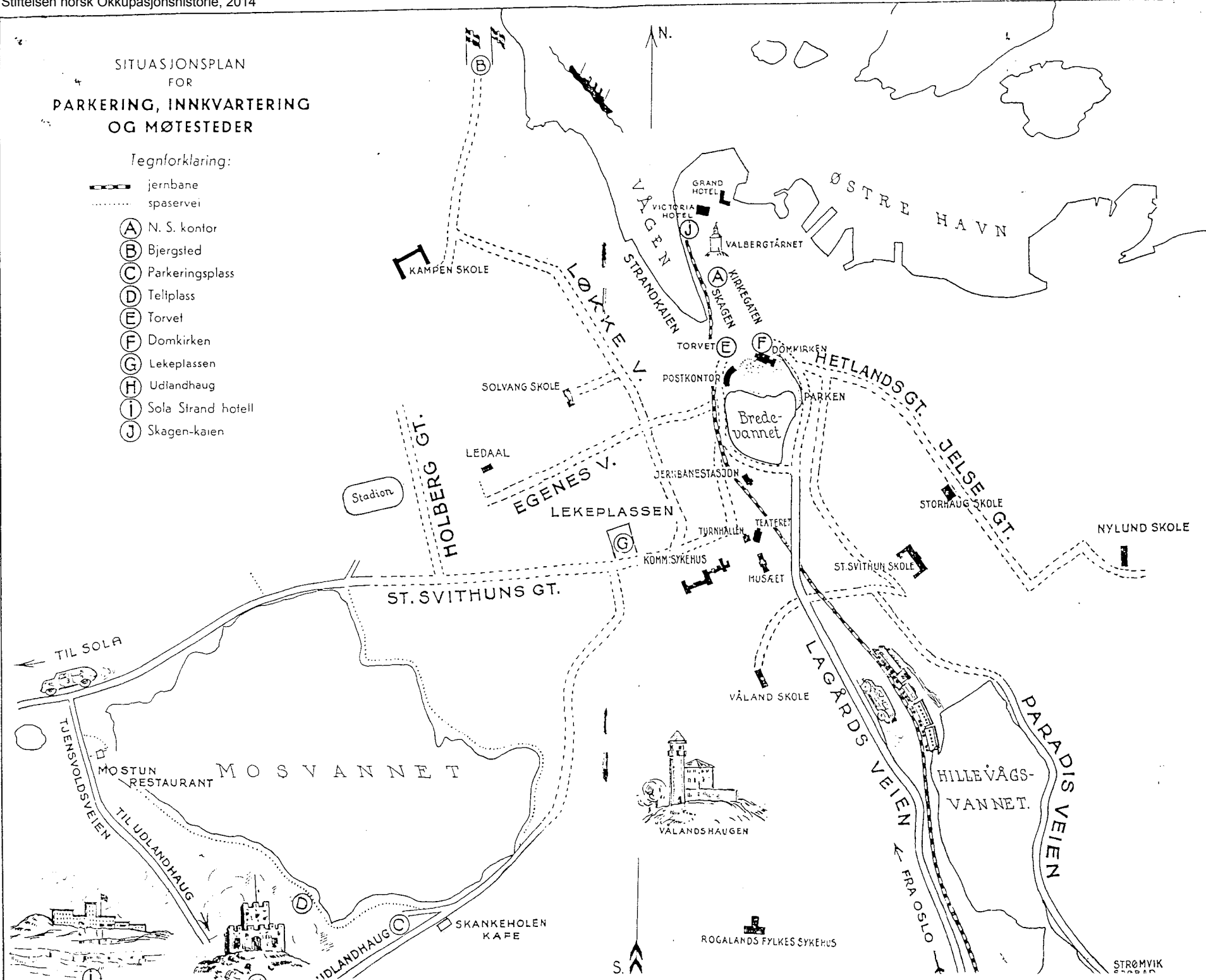

Jærstrand. — Fot. Otto Floor.

SITUASJONSPLAN FOR PARKERING, INNKVARTERING OG MØTESTEDER

Tegnforklaring:

- jernbane
- spaservei
- N. S. kontor
- Bjergsted
- Parkeringsplass
- Teltplass
- Torvet
- Domkirken
- Lekeplassen
- Udlandhaug
- Sola Strand hotell
- Skagen-kaien

Fra Hylsfjorden

Ryfylke.

Fra Boknfjord, vestlandets sydligste store fjordparti, de tusen oiers fjord, stråler tallrike fjordarmer i vifteform inn i det op til 1200 m. høie steinplatå som under et kalles Ryfylkefjellene. Fra botnen av disse fjorder går det stier gjennom trange daler og gil op mot toppen av steinhavet, hvor Stavanger Turistforening har vardet op 5—600 km. fjellruiter, og med hovelig mellemrum bygget 12 hytter. Den beste årstid å ferdes her oppe er juli. Da er veiene farbare, luften tindrende ren og lett og bekkesuldret fra brånende bre fylldigst i tonen.

Den mest kjente av fjordene er den 4 mil lange Lysefjord med stupbratte fjellsider. På nordsiden Neverdalsfjellefs brede vegger, den 700 m. høie fremskutte Prekestol og Sostrene, som særlig i solskinn efter regn lyner og blinker av tusen lysreflekser.

Vakker og storslagen natur finnes også i de øvrige fjordarmer, bl. a. Josen- og Hylsfjorden og den korsformede Vindafjord.

Den lengste fjord er Sands- og Saudafjorden.

Fra Stavanger går utmerkede passasjerbåter i daglig rute til Sand og Sauda gjennom det nordenfor byen liggende arkipelagus, med et utall av øier, fjorder og sund, store og små om hverandre. Man passerer fiskeleier, naust, småhavner, krysser fjorder, farer gjennom smale sund og runder smilende bukter, ser fyrlykter, staker, dampskib i rute, motorfartøier, seilere og stim av fisk i vannflaten med skrikende fugl over.

Fra Sand går det bilrute til Suldalsosen. Dalen er for det meste trang og skogklædd. I bunnen larmen elven med stric stryk. Videre med båt over Suldalsvannet, gjennom den vakre Suldalsporten til Nesflaten. Suldal er en egenartet bygd, preget

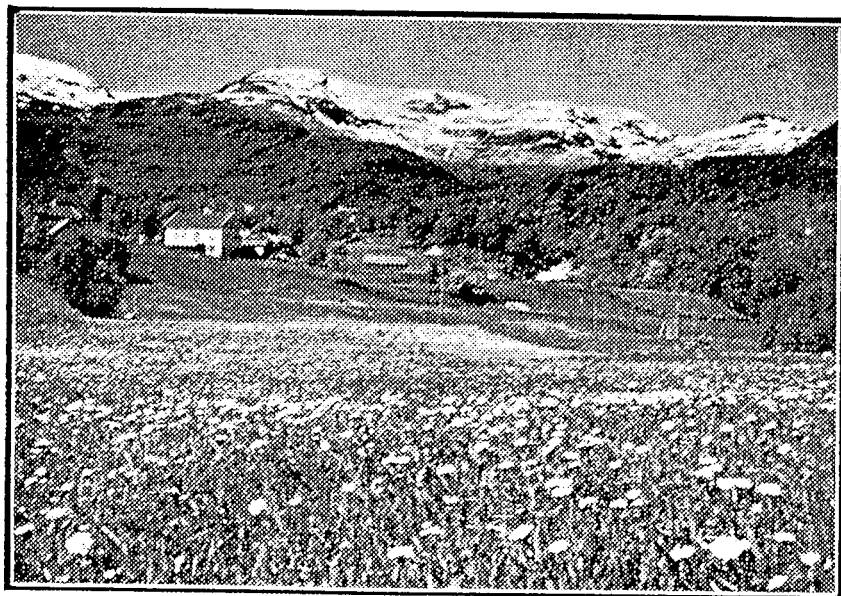
av gammel kultur både hvad målføre, skikker og stil angår. Fra Nesflaten fortsetter bilveien gjennom den ville, trolske Bratlandsdal nord til Roldal, som bl. a. er kjent for sin gamle, vakre kirke med det undergjørende krusifiks. Bilveien fortsetter herfra, både ostover gjennom Dyrskar over Haukeliseter til Dalen og videre gjennom den kanaliserte dampskibsled til Skien, og nordover til Odda og Ringoy i Hardanger, hvorfra båt til Eidfjord. Herfra bilvei til Haugastøl.

Lengst inne i Saudafjorden ligger fabrikkstedet Sauda. Terrenget hever sig malerisk i uregelmessige terasser op mot de mektige fjell, hvor sneen skinner, mens dal og li står dryssende full av blomster.

Fra Sauda går bilruter gjennom vakre trakter ved Vindafjord over Vikedal—Ølen—Skjold til Haugesund.

Hengjancjuvet, Lysefjorden.
Fot. Ludvig Skaar.

Risvoll, Sauda. — Fot. Figved.

Skjærgården.

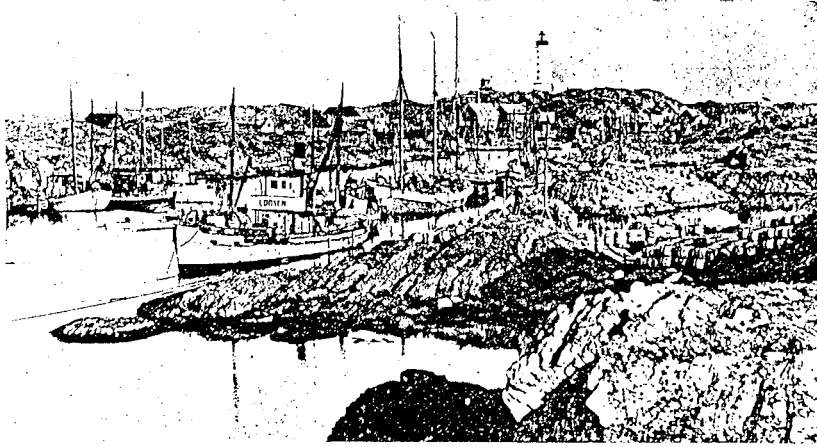
Før den som ynder skjærgårdens rytme i havsang og toner er en tur fra Stavanger til Karmøy og langs oias vestkyst en opplevelse.

Vi setter kursen ut Byfjorden. Blandt øiene på nordsiden er særlig Utstein kjent. Her finnes Norges best bevarte kloster-ruiner. Der stod i sin tid et Augustinerkloster, bygget i det 13. årh. og helliget St. Laurentius.

Kvitøy ligger midt i Boknfjordens munning. Gruppen teller så mange øier, holmer og skjær som det finnes dager i året.

Karmøy, den største øi i fylket, måler 177 km.² Landskapet er for det meste lavt og bølgeformet flatt.

Fra Skudenes går jernbanens bilbusser rute langs oias vestkyst nordover. De passerer bl. a. fiskerleiene Ferkingstad og Åkrehavn, ladestedet Kopervik og går videre nord til Avaldsnes og Salhus. Fra Salhus med ferje over sundet til fastlandet. Bussene fortsetter til Hauge-sund. Tett ved bygrensen står Haraldsmonumentet, avduket på 1000

Kvitsøy.

årsfesten 1872. Turen med Karmøybussene er meget interessante, idet den gir utsyn både over landsdelen, kysten og åpne havet.

Rogaland er rikt. Få landsdeler byr den reisende så mange stemninger og en så rik og skiftende natur.

Velkommen til Rogaland og Stavanger. Vær hjertelig velkommen til Hafrsfjordstevnet.

Fra Skudenes. — Fot. Wilse

Se vårt utvalg i

Keramikk fra Sandnes

Østervåg Glass-Magasin ^{A/S}
Østervåg 2 + Stavanger

KULL - CINDERS - VED

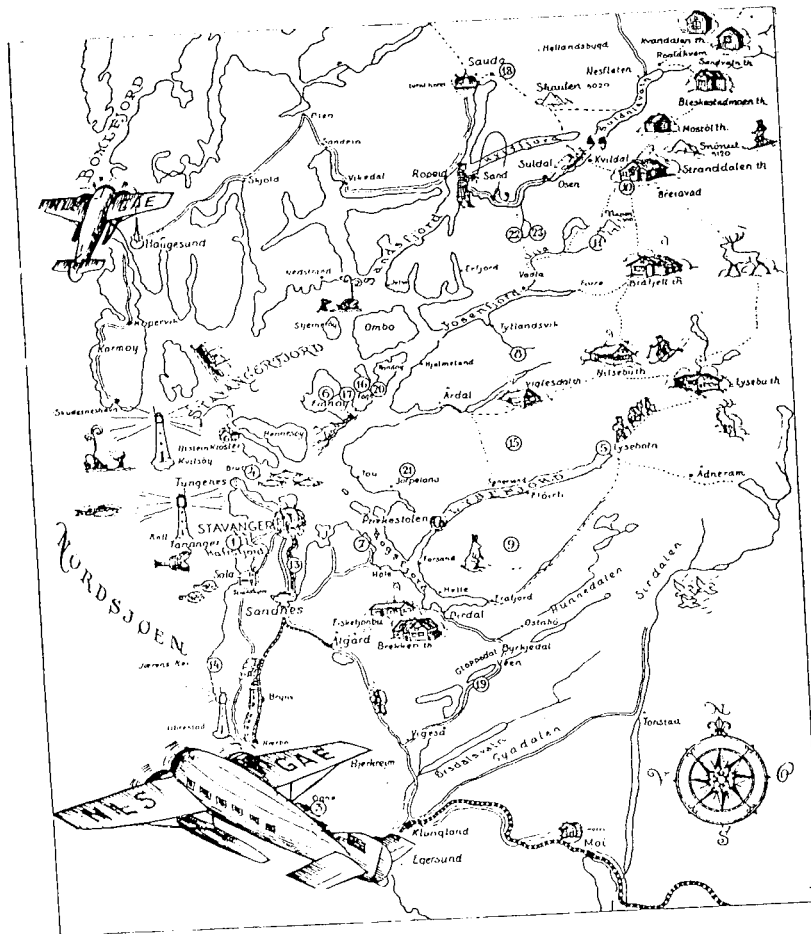
MIDDELTHONS

telefoner 298 - 2998

414 - 1144

Aldri har jeg bryderi med ovnen

siden jeg begynte å bruke MIDDELTHONS
koks, sier en husmor. Og så er den så
droi, alt brenner op og nesten ikke aske.

Turistkart over Rogaland.

IRIS KEML. FABRIK A/S
STAVANGER

GUSTAV STEENSLAND

Løkkeveien 38 · Telefon 3609

· **Største utvalg i**
Sykkel- og sportsartikler

Dunlop bilgummi ● Vacuum oil
cos. motoroljer ● Bilrekvisita.
1. klasses reparasjonsverksted

Eneforhandler av syklene
"D. B. S." og "The World"
fra Norges største sykkelfabrikk
1 års garanti. Avbetaling innrømmes

Nasjonal Samlings mål er:

Nasjonal enhet uten klassemotsetninger og partier, et solidarisk norsk folkesamfund bygget op organisk på yrkeslivets grunn, med et sterkt og stødig styre.

Ut fra dette grunnsyn vil bevegelsen gjennomføre følgende

PROGRAM:

I. STATEN OG SAMFUNDET.

1. En handlekraftig *nasjonal riksregjering* uavhengig av partipolitikk.
2. Nasjonens kultur- og næringsliv organiseres i *selvstyrende legaliserte yrkeslag (lag)* som danner bindeledd mellom den enkelte og staten, under statens kontroll. Et *riketing* av yrkeslagene organiseres og gis innflytelse på rikets styre.
3. *Statsforvaltningen rasjonaliseres* med sterk øking av fagkyndiges innflytelse, av den enkelte embeds- og tjenestemanns personlige ansvar og myndighet, og med skarpt skille mellom den almindelige forvaltning og statens forretningsdrift.
4. *Det kommunale selvstyre omlegges*, og kommunene undergis effektiv statskontroll. Fylkesmennenes stilling som organ for regjeringmakten styrkes. Grundig oprydding i de kommunale gjeldsforhold. Skarpt skille mellom statens og kommunenes oppgaver og ansvar.
5. *Lov og rett håndberes uarkortet*. Staten overtar alt politi. Korrupsjon og uhederlighet bekjempes strengt. Det skapes vrdrnad for domstolene. Lægfolks deltagelse i rettsavgjørelser innskrenkes. Kriminalreform og mer nasjonal civil-rett.
6. De offentlige finanser ordnes efter en flerårig *finansplan* med streng økonomi og minst mulig trykk på arbeidslivet. *Samskatt* innføres, og skattene bringes efter hvert ned på et rimelig niva, ens for hele riket. Bundne utgifter løses.
7. *Frivillig arbeidstjeneste* innføres for all frisk ungdom for å styrke solidaritetsfølelsen og som et ledd i arbeidet for å bygge landet.

II. ARBEIDSLIVET.

8. *Rett og plikt til arbeid for enhver*. Ethvert ærlig arbeid skal aktes enten det er kroppsarbeid eller åndsarbeid.
9. Den enkeltes tiltak og eiendomsrett trygges innenfor rammen av en *planøkonomisk* ordning av produksjon og omsetning med full utnyttelse av landets muligheter. Stat og kommuner skal ikke drive næringsvirksomhet hvor ikke sterke samfundsmessige hensyn krever det. Kooperasjonen skal være upolitisk.
10. *Tidsmessig utbygging* av samferdselsmidlene til lands, til sjøs og i luften, og av våre vannfall, under størst mulig bruk av private anbud.

NORSK ELEKTRISK

TELEFON

10873

INGV. SWENDSEN
KLINGENBERGGT. 9

OSLO

MOTOR- & REPARATIONSVIRKSOMHED

LAGER AV ELEKTRISKE
MOTORER, BRUKTE OG NYE
REPARATIONER UTFØRES
FORNIKLINGS-DYNAMOER
KOLLEKTORER + ETC.

11. Lockout og streik forbys. En *arbeidets lov* fastsetter arbeidsgivernes og lønsmottagernes rettigheter og plikter, deres innbyrdes samarbeid og bestemmer hvorledes interessetvister i arbeidslivet skal avgjøres. For å verne bedriftene og deres funksjonærer og arbeidere mot misbruk, endres også børs- og aksjelovene, og ledelsens personlige ansvar skjerpes.
12. *Arbeidsløsheten bringes til opphør* med alle gagnlige midler etter en landsomfattende arbeidsplan. Arbeidstiden og arbeidsårenes antall reguleres i samhøve med teknikkens utvikling så all ungdom kan komme i arbeid. Det tilgjengelige arbeid påses fordelt rimelig og rettfærdig; misbruk med dobbeltstillinger og med ansettelse ved bekjentskaper hindres. Forsorgsordningen legges om som et ledd i en samlet planmessig *sosialreform*. Arbeidsføre skal ikke ha bidrag, men skaffes arbeid.
13. Et *rasjonelt pengesystem* med fast pengeverdi på et nivå som landets næringsliv er tjent med.
14. *Bankvesenet omordnes* og centraliseres. Kredittgivningen skal tilgodese næringslivet over det hele land og like meget de små næringsdrivende som de store. Kapitalen skal tjene arbeidslivet. Rentebyrden lettes. Skadelig spekulasjon og urimelig arbeidsfri inntekt hindres. Spareinnskudd og alders- og livstrygd sikres.
15. En *nasjonal bondepolitikk* som trygger en fri selveiende bonde- og småbrukerstand, sikrer landets matforsyning og letter nydyrkning og bureising. Gjeldsoppgjør og regulering av beskatning, tollavgifter, markeder og priser så landbruket blir lønnsomt.
16. *Skogsaken fremmes* i stor målestokk. Skogrekruttskoler. Skogens avkastning økes ved rasjonelle bruksmåter og ved kultur- og vearbeider som samtidig gir jevnt arbeid året rundt for skogsarbeiderne. Disses kar skal bedres, deres adgang til å bli selveiere lettes.
17. *Fiskerne støttes* ved hjelp til organisert samdrift, ved arbeid for bedre fiskeprodukter, bedre organisert utførsel, øket innenlandsk omsetning, modernisering av opbevaringsmåtene og transporten, samt gjeldsordninger og lettet overgang for fiskere til jordbruk. Vaktholdet mot fremmede tralere gjøres effektivt.
18. Energistisk ophjelp av *handverk, hjemmeindustri og småbedrifter*.

III. INDIVIDET, SLEKTEN OG FOLKEHELSEN.

19. *Den enkeltes ansvar* for å berge sig selv skjerpes. Enhver søkes stilt på den plass hvor han best kan nytte sine evner og krefter til det heles vel.
20. *Familien og hjemmet vernes*. Vyrnaden for kvinnens virke i hjemmet og for morskallet høines. Politisk, rettslig og yrkesmessig *likestilling mellom mann og kvinne*. Barnetrygd gjennomføres og folketrygd for gamle og uføre.
21. *Folkehelsen styrkes* ved bedre hygiene og bedre boligforhold, ved å motarbeide alkoholmisbruk og ophjelpe sund folkeidrett. *Vern om folke-atten*; vaneforbrytere, sinnssyke, og arvelig sterkt belastede personer, som efter sakkyndiges mening ikke kan få sunde barn, berøves forplantningsevnen. Strengere kontroll med utlendingers opholdstillatelse og innvandring.

TIL ERINDRING OM TUREN KJØP EN SØLVTING MED
STAVANGER BYVÅPEN

J. A. BERNER
GULLSMED

KIRKEGT. 4 - STAVANGER

OVERRETSSAKFØRER G. B. DREYER

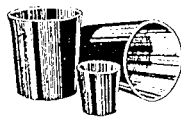
Bredgt. 14 STAVANGER Telefon 1108

Ordninger, omsetning, prosedyre

NORSK

UTSTYR

For norsk terreng
BEGRE - KOPPER - KRUS
TALLERKENER
I KUNSTPRESSTOFF

HIORTH & CO. MØBLER
MØBELSTOF
STAVANGER

VINDEREN APOTEK

VINDEREN I AKER

IV. SKOLE OG ÅNDSLIV.

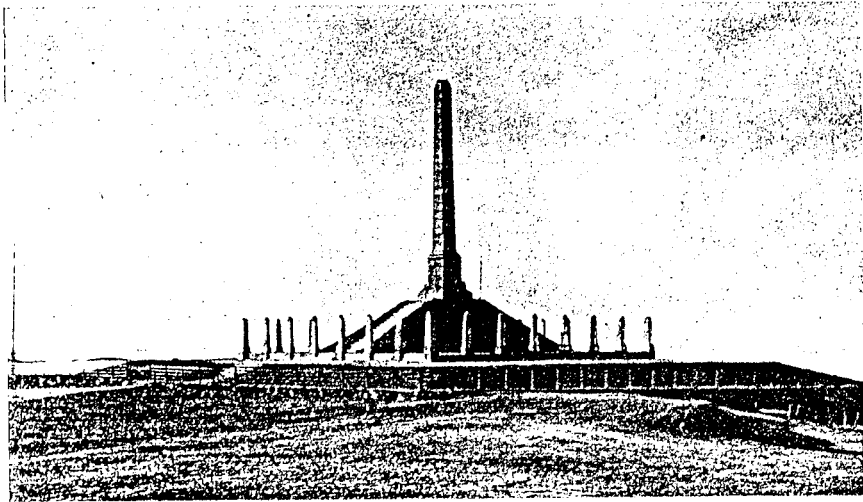
22. *Kristendommens grunnverdier vernes.*
23. *Bedre skoleutdanning* på kortere tid med større vekt på karakterdannelse, samfundsand, kroppsutvikling og det praktiske livet. En *samlet skoleplan* med spesialisering etter den enkelte elevs anlegg og fremtidsplaner, og etter samfundets behov. Ved stipendier bekoster staten den høiere utdanning av særlig begavet ungdom.
Forskningsinstitutter og fagskoler utbygges.
24. *Fritt åndsliv* med organisert selvstyre under statens tilsyn og kontinuerlig økonomisk støtte.
25. Presse, teater, kringkasting, film og andre kulturformidlere skal *fremme nasjonens interesser*. Samfundsfjendtlig propaganda og utbredelse av klassehat forbyes.
26. Den naturlige sammensmeltning av de to målfører til *ett norsk skriftsprog* fremmes, men uten tvang.

V. FORSVARET OG UTENRIKSPOLITIKKEN.

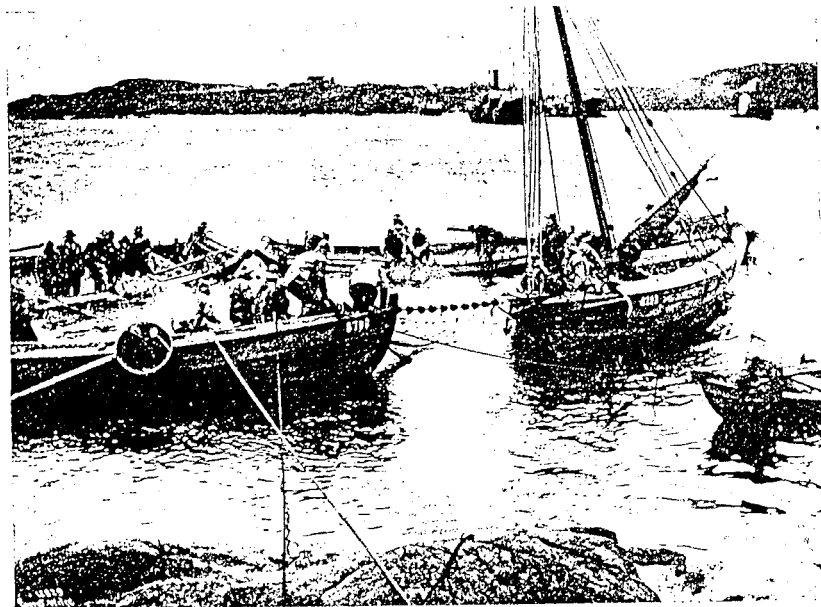
27. *Forsvaret styrkes*, særlig sjø- og luftforsvaret. Her, flåte og luftvern organiseres til sterkt samarbeid.
28. Utenrikstjenesten gjøres praktisk og effektiv. Det stokes op klare linjer for en *målbevisst nasjonal handels- og utenrikspolitikk*.
29. *Handelspolitikken* skal især arbeide for å skaffe folkehusholdet fast grunn og for å holde oppe utførsel og skibsfart. Varer som kan frembringes forsvarlig og tilstrekkelig innenlands, skal ikke hentes utenfra. Utenom denne selvberging arbeides for øket varebytte med andre land, om nødvendig på grunnlag av gjensidighet.
Norske tiltak i fremmede land skal ha aktiv og målbevisst politisk støtte. Norges interesser i polarstrøkene hevdes våkent og sterkt.
30. *Utenrikspolitikken* skal søke tilknytning til rase-, kultur- og interessebeslektede folk verden over for særlig på denne fellesgrunn å gjøre vår innsats i folkenes verdensfellesskap.

Overalt må gjelde at hensynet til hele landet går foran enkeltpersoners, partiers og landsdelers særinteresser. Egen nytte gjennom folkenytte.

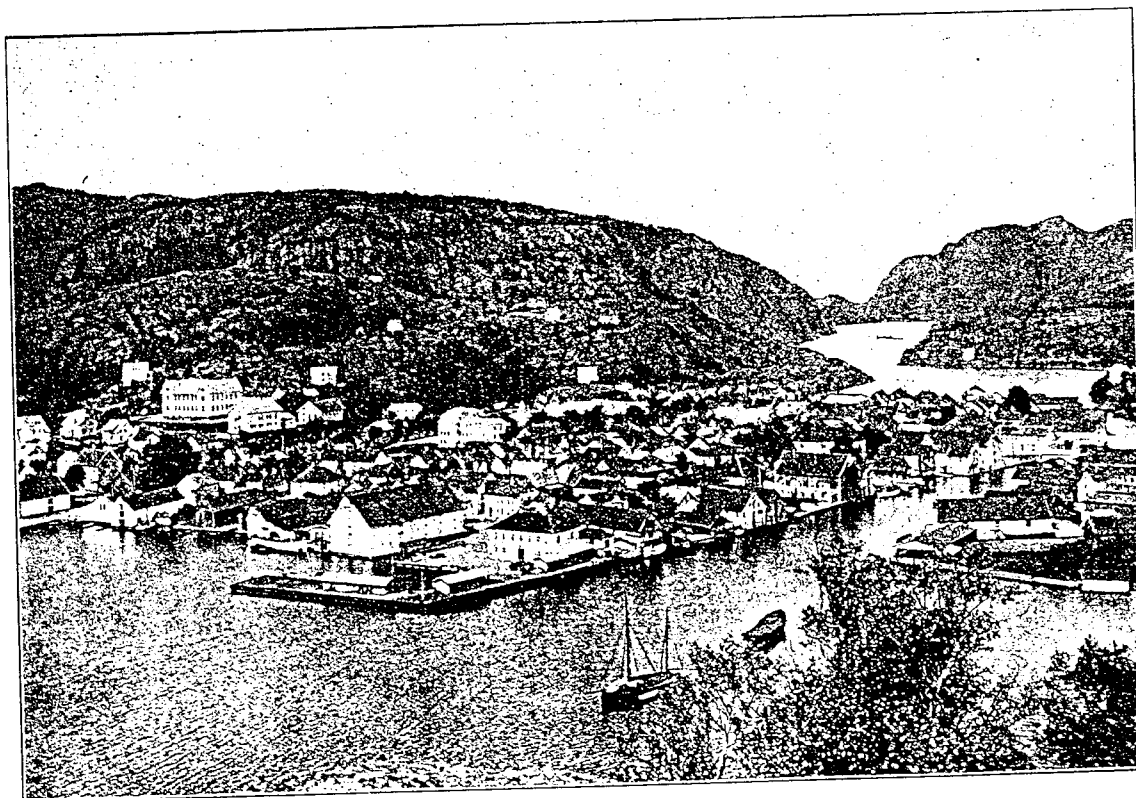
**Vi er ett rike.
Vi skal bli ett folk.**

Haraldshaugen.

Fiskeri.

Flekkefjord.

Utstein Kloster. — Fot. Nymann Figved.

Små
penger
kan bli
store —

Det gjelder bare å anbringe dem riktig.
Fornuftig reklame er veien til øket om-
setning og større fortjeneste.

Den fornuftigste form for reklame er avis-
annonser.

Westlandets Avis og Rogaland

To aviser — en pris.